

9 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer werkzaam als subprefect aan het Klein Seminarie in [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 februari 2013. Op 17 april 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht. Op 28 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote, mevrouw [naam] en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Hekster, voornoemd. Namens het Aartsbisdom is verschenen [naam], voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is, toen hij ongeveer 11 jaar oud was, in het schooljaar 1965-1966, door aangeklaagde seksueel misbruikt. Klager ging in dat jaar naar het Klein Seminarie in [plaats], waar aangeklaagde subprefect was.

Bij aankomst op het Klein Seminarie werd klager door aangeklaagde rondgeleid. Klager meent zich te herinneren dat aangeklaagde zijn mentor was. Het eerste gesprek met aangeklaagde was merkwaardig; aangeklaagde stelde klager seksueel getinte vragen en vroeg hem onder meer wanneer hij erecties had. Klager antwoordde in eerlijkheid dat dit 's ochtends was. Aangeklaagde vertelde klager vervolgens dat hij met zijn handen boven de dekens moest slapen. De kinderen en ook klager, sliepen in chambrettes. Enkele weken later werd klager 's ochtends vroeg wakker omdat aangeklaagde op zijn bed kwam zitten. Aangeklaagde had een toeg aan. Klager was volledig verrast toen aangeklaagde hem begon te strelen en oraal te bevredigen. Klager was in opperste verwarring. Hem werd op het hart gedrukt niets te zeggen. Twee à drie weken later bracht aangeklaagde weer een

bezoek aan klager en begon hij weer klager te strelen en oraal te bevredigen. Ditmaal moest klager ook aangeklaagde oraal bevredigen. Enige weken later heeft dit “ritueel” zich herhaald: aangeklaagde bevredigde klager oraal en klager moest aangeklaagde oraal bevredigen. Aangeklaagde droeg klager op “het geheim in zijn graf mee te nemen”. Nadien heeft aangeklaagde klager niet meer bezocht en deed hij of klager niet bestond. Aangeklaagde liep gewoon langs klager heen zonder hem aan te kijken. Klager vond dit uiterst verwarrend.

Klager kan zich herinneren dat hij, in bedekte termen, aan zijn moeder heeft verteld dat er iets was voorgevallen op het Klein Seminarie. Hij heeft niet met zoveel woorden het misbruik beschreven; daar sprak je niet over.

Klager kon zich na het misbruik niet meer concentreren. De ouders van klager hebben een gesprek gehad met de rector waarin geadviseerd werd klager over te laten stappen naar de Mulo. Klager heeft slechts één jaar op het Klein Seminarie verbleven; daarna is hij inderdaad naar de Mulo gegaan.

2.2. Klager heeft veel last ondervonden van zijn ervaringen. Het seksueel misbruik is van grote invloed geweest op zijn leven. Klager is driemaal, voor het eerst in 1988, opgenomen voor psychiatrische behandeling vanwege een (dreigende) psychose. Het duurde lang voor klager over het misbruik heeft durven spreken. In 1992, na zijn derde opname, heeft klager zijn echtgenote en psychotherapeut over het misbruik verteld. Klager heeft jarenlang geworsteld met zijn seksualiteit en de vrees gehad dat hij homoseksueel was. De echtgenote van klager heeft verklaard dat het misbruik een grote stempel heeft gedrukt op hun leven. Door de opnames heeft klager meerdere malen gedurende langere tijd niet kunnen werken en heeft hij zijn werkzaamheden als docent uiteindelijk moeten beëindigen. Ook het gezinsleven van klager heeft ernstig geleden onder de gevolgen van het misbruik.

2.3. Het misbruik heeft het leven van klager en zijn gezin zeer negatief beïnvloed. Klager heeft de behoefte om dat naar buiten te brengen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat in de archieven uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde maar geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk misbruik. [Naam] wijst erop dat dit niet wil zeggen dat het Aartsbisdom geen geloof hecht aan de verklaring van klager. Indien de gebeurtenissen hebben plaats gevonden zoals klager die schetst biedt [naam] daarvoor zijn oprechte en welgemeende verontschuldigen en excuses aan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer achtenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager, in het schooljaar 1965-1966 drie maal seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsdelen van klager en het oraal bevredigen van klager door aangeklaagde en uit het oraal moeten bevredigen van aangeklaagde door klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de gedetailleerde, oprechte en moedige verklaring van zijn echtgenote. Zij heeft verklaard dat klager haar vanaf 1992 heeft verteld over het misbruik. Daarbij heeft klager het uiterlijk van aangeklaagde, de locatie van het misbruik en de handelingen die door hem moesten worden verricht en ondergaan, gedetailleerd beschreven. Voorts heeft zij verklaard dat klager haar al in het begin van hun relatie, in 1975, had opgedragen te zwijgen over zijn jaar in het seminarie. Hoewel dit voor haar iets was om trots op te zijn heeft zij later, toen hij haar vertelde over het misbruik, begrepen waarom het Klein Seminarie geen onderwerp van gesprek kon zijn en kon zij de wens van haar echtgenoot plaatsen. Ook verklaarde dat zijn “homoseksualiteitsvrees” die hij rond 1978 en opnieuw in 1988 tegen haar had uitgesproken.

Ook de verklaringen van [naam], therapeute en van [naam], arts en psychotherapeut van klager ondersteunen zijn verhaal dat hij als 12- jarige jongen is misbruikt op het Klein Seminarie. Klager was van 1992 tot 1993 onder behandeling van [naam] en van 1992 tot 2001 onder behandeling van [naam]. In 1992 heeft hij hen over het misbruik verteld.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed. Zowel in de reactie op het klaagschrift als ter zitting heeft [naam] zijn spijt betuigd en zijn oprechte verontschuldigen aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan.

4.6. Klager heeft niet om een financiële vergoeding verzocht. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Aartsbisschop, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 9 juli 2013 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, Mr. F.A.A. Duynstee en mr. P.R.M. van der Ven, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.